

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับ

การจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖

วันอังคารที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม Lotus Suite 9 โรงแรม Centara Grand At Central World กรุงเทพฯ

ผู้มาประชุม

๑. นายรัชชัย ไทยเขียว
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม	รองประธานอนุกรรมการ
ทำหน้าที่ประธานการประชุม
๒. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม
นายชาญณรงค์ ปราณจิตรต์	อนุกรรมการ
๓. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด
นางลัดดาวัลย์ สิ้นจรัญ	อนุกรรมการ
๔. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจตรี ประสิทธิ์ เฉลิมวุฒิศักดิ์	อนุกรรมการ
๕. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
นางสาวนงนาถ เพชรสม	อนุกรรมการ
๖. ผู้แทนสภานายความ
นายไสว จิตเพียร	อนุกรรมการ
๗. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ
นายพนนต์ สิ้นธนาวา	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
นายอภิชาติ จารุศิริ	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนกรมบังคับคดี
นายอรรถ อรรถานนท์	อนุกรรมการ

/๑๐ ผู้แทน ...

๑๐. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์
นายโสภณ อิติธรรมพฤษ์	อนุกรรมการ
๑๑. นายวิทยา สุริยะวงศ์
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
๑๒. ผู้แทนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
นายโกลม พรมเพ็ง	อนุกรรมการ
๑๓. นายวัลลภ นาคบัว
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
และเลขานุการ
๑๔. นางสาวนันทศรี เทพชลไชย
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม	อนุกรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. นางสาววิจิตรภรณ์ อนุหนายนันท์
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ สำนักงานกิจการยุติธรรม	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	ติตราชการ
๒. ผู้แทนสำนักงานประมาณ	ติตราชการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสายชล ยังรอด	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
๒. นายอัสนีย์ สังขเนตร	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
๓. นายวัฒนากร สันนุ้ย	นิติกรปฏิบัติการ

เริ่มประชุม เวลา ๑๑.๑๕ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

สืบเนื่องจากกรณีที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมมีอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น เป็นเหตุให้มีการแยกส่วนราชการของสำนักงานศาลยุติธรรมออกจากกระทรวงยุติธรรม ซึ่งนับแต่นั้นเป็นต้นมา สำนักงานศาลยุติธรรมได้เริ่มมีการจัดทำแผนการจัดตั้งศาลยุติธรรมประจำปีขึ้นโดยคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม เพื่อรองรับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้นตลอดจนเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่ต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง แต่การดำเนินการดังกล่าวของสำนักงานศาลยุติธรรมได้ส่งผลกระทบต่อความพร้อมของหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม

/แม้สำนักงาน ...

แม้สำนักงานศาลยุติธรรมจะได้มีการดำเนินการเพื่อให้มีการประสานงานและเตรียมความพร้อมก่อนที่จะมีการจัดตั้งและเปิดทำการศาลชั้นต้น ด้วยการเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปเข้าร่วมการประชุม เพื่อรับฟังปัญหา ข้อขัดข้อง ข้อคิดเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่างๆ แล้วก็ตามแต่ในทางปฏิบัติกลับไม่เกิดผลดังเช่นที่หน่วยงานต่างๆ คาดหวังและตามที่มีการประชุมปรึกษาหารือกันไว้ เนื่องจากหน่วยงานต่างๆ มีกระบวนการทำงานที่แยกต่างหากจากกัน เป็นผลให้ปัญหาข้อขัดข้องที่ประสบร่วมกัน คือ ด้านสถานที่ บุคลากร และงบประมาณ ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการจัดตั้งและเปิดทำการของศาลยุติธรรม ได้แก่ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ ส่วนหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยอ้อม ได้แก่ กรมบังคับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสภานายความ ทั้งนี้เนื่องจากกรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ ต่างล้วนเป็นหน่วยงานที่มีความจำเป็นในการใช้อาคารสถานที่ บุคลากร และงบประมาณในการดำเนินการจำนวนมาก เพราะเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะและมีลักษณะพิเศษแตกต่างกันไป แต่ด้วยข้อจำกัดในด้านต่างๆ ทำให้ทั้งสามหน่วยงานได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการเกลี้ยอัตรากำลังภายในหน่วยงาน การขอใช้สถานที่ตำรวจเป็นสถานที่ควบคุมตัวผู้ต้องขังชั่วคราว การใช้รถรับ – ส่งจากเรือนจำจังหวัดไปยังศาลจังหวัด ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณตามจำนวนที่ได้รับเพื่อให้เกิดการใช้จ่ายอย่างประหยัดและคุ้มค่า ซึ่งการดำเนินการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้เป็นผลให้ประชาชนกลายเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหายในทางอ้อมไปด้วย

จากปัญหาอุปสรรคการทำงานของเจ้าหน้าที่และประชาชนที่กล่าวมาข้างต้น กระทรวงยุติธรรม โดยผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา หาแนวทางการดำเนินการและหาทางออกของปัญหาดังกล่าวร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมกับสำนักงานศาลยุติธรรม โดยเห็นควรให้มีการศึกษาภาพรวมในการจัดทำแผนระยะยาวกรณีการเปิดทำการศาลทุกประเภทที่กระทบต่อหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรม

ดังนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จึงได้เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ให้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีมติในคราวการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าว และประธานกรรมการ (ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง) ได้ลงนามในคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่ ๒/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ นโยบายและยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ โดยมีกรรมการที่ประกอบไปด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานต่างๆ ที่

/เกี่ยวข้อง ...

เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ เปรียบเสมือนสื่อกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบให้มีความทันสมัยเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคเท่าเทียม โปร่งใส ถูกต้องตามหลักนิติธรรม อันจะเป็นรากฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดมาตรฐานและประสิทธิภาพด้านกระบวนการยุติธรรม และนำมาซึ่งความเชื่อมั่นและศรัทธาของประชาชน

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม คณะกรรมการฯ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วิสัยทัศน์

พัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การขับเคลื่อนนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม

เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้การพัฒนากระบวนการยุติธรรมมีความเป็นเอกภาพภายใต้การกำกับเชิงนโยบายระดับชาติ และทุกหน่วยงานสามารถทำงานได้อย่างสอดประสานและเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน

๒. เพื่อให้การพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรมเกิดการประสานเชื่อมโยงของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเสริมให้เกิดการวางแผนและแก้ไขปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมร่วมกัน

กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การกำหนดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมระดับชาติ

๒. การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

๓. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ต่อคณะกรรมการและคณะรัฐมนตรี

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม

เป้าประสงค์

๑. เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินคดีให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้

๒. เพื่อยกระดับประสิทธิภาพและมาตรฐานของกระบวนการยุติธรรมไทยให้เป็น

มาตรฐานสากล

๓. เพื่อให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรม ทั้งในแง่ของ “การบังคับใช้กฎหมาย” และ “กระบวนการ” ดำเนินไปตามหลักของความเสมอภาค รวดเร็ว เท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ

๔. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมให้สามารถทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสภาวการณ์ปัจจุบัน และความต้องการของสังคม

กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม

๒. การพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกยุติธรรม

๓. การเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรม

/ยุทธศาสตร์ ...

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างและขยายเครือข่ายด้านกระบวนการยุติธรรม
เป้าประสงค์

๑. เพื่อสามารถเชื่อมโยงประสานกระบวนการในแต่ละหน่วยงานที่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างมีคุณภาพ
๒. เพื่อสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอันนำมาซึ่งความร่วมมือและการบูรณาการในงานร่วมกัน
๓. เพื่อเปิดโอกาสและเสริมสร้างบทบาทในชุมชนและประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การป้องกันอาชญากรรม การระงับข้อพิพาทบางเรื่อง และร่วมรับรู้ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม
๔. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวในการสร้างเครือข่ายและดำเนินกิจกรรมด้านกระบวนการยุติธรรม

กลยุทธ์การดำเนินงาน

๑. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ๒. การขยายเครือข่ายด้านกระบวนการยุติธรรมลงสู่ระดับพื้นที่
 ๓. การเสริมสร้างบทบาทของภาคประชาชน ชุมชน และภาคประชาสังคม
- ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ เห็นว่าในการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ที่ผ่านมามีไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ เนื่องจากมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคดังต่อไปนี้

๑. บทบาทของคณะกรรมการไม่มีสภาพบังคับให้ปฏิบัติตาม ทำให้หลายหน่วยงานไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควรส่งผลให้การพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมของประเทศไทยขาดความเชื่อมโยงและขาดการบูรณาการ

๒. กรอบของงานด้านกระบวนการยุติธรรมมีขอบเขตที่กว้างขวางและทับซ้อนกับภารกิจงานในหลายด้าน รวมถึงมีมิติที่เป็นพลวัตร ซึ่งทำให้ในการขับเคลื่อนจำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของคณะกรรมการอย่างชัดเจน

๓. หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมไม่ส่งเรื่องหรือประเด็นวาระให้คณะกรรมการพิจารณาส่งผลให้การกำหนดประเด็นวาระของฝ่ายเลขานุการเป็นไปด้วยความยากลำบาก รวมถึงไม่ส่งประเด็นหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรผลักดันโครงการเพื่อกำหนดการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ผ่านการนำเสนอแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบกิจกรรม

๑. การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และนำเสนอแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙
๒. นิทรรศการแสดงผลงาน บทบาท อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๓. การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖

๔. การประชุมคณะอนุกรรมการ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา บทบาท อำนาจหน้าที่ องค์กรประกอบ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๒. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ตระหนักถึงความสำคัญของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติในฐานะกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีความรู้และมีโอกาสร่วมในกระบวนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙)

๔. ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่กระบวนการยุติธรรมไทย

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๒ มติของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

สืบเนื่องจากในคราวการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการให้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการฯ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้มีการอภิปรายถึงการพัฒนาประสิทธิภาพงานราชทัณฑ์ โดยเฉพาะประเด็นที่กระทบสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง การพัฒนามาตรการลดปริมาณคดีที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก การเพิ่มแนวทางการลงโทษอื่นๆ อาทิ การไกล่เกลี่ยประนีประนอมในคดีอาญา มาตรการจำคุกในสถานที่อื่นเฉพาะวันที่กำหนด

มติที่ประชุม รับทราบ

๒.๓ แผนการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมของสำนักงานศาลยุติธรรม

สืบเนื่องจากคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมของสำนักงานศาลยุติธรรมมีการจัดทำแผนการจัดตั้งศาลยุติธรรมประจำปี ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ๒ ครั้ง คือ เมื่อวันที่อังคารที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ และวันจันทร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ สำนักงานศาลยุติธรรมได้แจ้งให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทราบ ดังนี้

๑.๑ ความคืบหน้ากรณีการจัดตั้งศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย และการเสนอขอจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีโดยหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลยุติธรรม จำนวน ๑๒ แห่ง ได้แก่

- ศาลจังหวัดขอนแก่นบุรี จังหวัดกำแพงเพชร
- ศาลจังหวัดเชียงราย สาขาเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- ศาลจังหวัดเขมรราชู จังหวัดอุบลราชธานี
- ศาลแขวงระยอง จังหวัดระยอง
- ศาลแขวงพัทธยา จังหวัดชลบุรี
- ศาลจังหวัดพัทธยาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดชลบุรี
- ศาลจังหวัดภูเก็ตแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดชัยภูมิ
- ศาลจังหวัดบัวใหญ่แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดนครราชสีมา
- ศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว (สาขापาย)
- ศาลจังหวัดทุ่งสงแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ศาลจังหวัดฝางแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่
- ศาลจังหวัดแม่สอดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดตาก

๑.๒ การเปิดทำการศาลจังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำคำขอของงบประมาณก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล (ที่มีพระราชบัญญัติจัดตั้ง) จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ศาลจังหวัดเชียงคำ จังหวัดพะเยา และศาลจังหวัดพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ จะเปิดทำการศาลจังหวัดฮอด จังหวัดเชียงใหม่

๑.๓ กรณีศาลที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติจัดตั้งและยังไม่มียังงบประมาณก่อสร้าง แต่อยู่ในแผนการจัดตั้งศาลจังหวัดของสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แก่

- ศาลจังหวัดปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
- ศาลจังหวัดสุโขทัยไกลก จังหวัดนราธิวาส
- ศาลจังหวัดตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี (อาจจัดตั้งเป็นศาลจังหวัดเขมรราชู แทน)
- ศาลจังหวัดพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
- ศาลจังหวัดกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี
- ศาลจังหวัดคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร

๒. ในคราวการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ สำนักงานศาลยุติธรรมได้แจ้งให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทราบ ดังนี้

๒.๑ ความคืบหน้าของการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดฮอด จังหวัดเชียงใหม่ และศาลที่ได้รับงบประมาณก่อสร้างแล้ว ได้แก่ ศาลจังหวัดชุมแพ จังหวัดขอนแก่น และศาลจังหวัดเชียงคำ จังหวัดพะเยา ซึ่งทั้งสองศาลอยู่ระหว่างการจัดทำรูปแบบรายการและจัดหาผู้รับจ้างเพื่อดำเนินการก่อสร้าง โดยมีการประมาณการว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๒.๒ การเปิดทำการศาลจังหวัด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะมีการเปิดทำการศาลจังหวัดหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และศาลจังหวัดเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ คาดว่าจะเปิดทำการศาลจังหวัด ๓ แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดพิษณุโลก สาขานครไทย ศาลจังหวัดพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และศาลจังหวัดวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

/๒.๓ การเปิด ...

๒.๓ การเปิดทำการศาลแขวงในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จะเปิดทำการศาลแขวง ๕ แห่ง ได้แก่ ศาลแขวงดอนเมือง ศาลแขวงประเวศ ศาลแขวงพญาไท ศาลแขวงบางบอน และศาลแขวงหนองจอก และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ คาดว่าจะเปิดทำการศาลแขวง ๔ แห่ง ได้แก่ ศาลแขวงบางกะปิ ศาลแขวงบางพลัด ศาลแขวงบึงกุ่ม และศาลแขวงคลองเตย

๒.๔ การเปิดทำการศาลจังหวัดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว โดยสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำคำขอตังงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ไว้ จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ศาลจังหวัดฝางแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดเชียงใหม่ ศาลจังหวัดแม่สอดแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดตาก ศาลจังหวัดทองผาภูมิแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดกาญจนบุรี ศาลจังหวัดเกาะสมุยแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดสุราษฎร์ธานี ศาลจังหวัดตะกั่วป่าแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดพังงา และศาลจังหวัดเบตงแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จังหวัดยะลา

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

สืบเนื่องจากกรณีที่สำนักงานศาลยุติธรรมมีการประสานกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยตลอดเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลชั้นต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของศาลและหน่วยงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ในทางปฏิบัติกลับมิได้เป็นเช่นนั้น ด้วยมีสาเหตุจากการไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานจากรัฐบาลตามที่หน่วยงานได้จัดทำคำขอของงบประมาณ เป็นผลให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อรองรับการจัดตั้งและเปิดทำการศาลชั้นต้น ซึ่งปัญหาที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาด้านอาคารสถานที่ โดยหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ ส่วนหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบโดยอ้อม ได้แก่ กรมบังคับคดี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และสภานายความ ทั้งนี้เนื่องจากกรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์เนื่องจากหน่วยงานทั้งสามเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเฉพาะและมีลักษณะพิเศษแตกต่างกัน จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมาก ใช้งบประมาณสูง และต้องมีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีทิศทางที่ชัดเจน มีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม สามารถเป็นแนวทางให้หน่วยงานต่างๆ นำไปปฏิบัติได้จริง ตลอดจนเป็นไปในทิศทางเดียวกันและตรงกัน จึงเสนอให้มีการจัดทำแผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ โดยให้คณะอนุกรรมการฯ เป็นผู้วางนโยบายและยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมต่อไป

/ประเด็น ...

ประเด็นอภิปราย

๑. เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึง มีประสิทธิภาพ และรองรับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ร่วมกันในการแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการบริหารงานเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณ อาคารสถานที่ และบุคลากร เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริการงานยุติธรรมแห่งชาติ แล้วนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติงบประมาณ ให้ทุกหน่วยงานได้รับอัตรากำลังและงบประมาณอย่างเพียงพอ

๒. การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานของคณะอนุกรรมการฯ ควรนำหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งศาลของสำนักงานศาลยุติธรรมมาพิจารณาเป็นหลัก เช่น จำนวนคดี ระยะทาง ความพร้อมของหน่วยงาน โดยฝ่ายเลขานุการฯ ควรประสานงานกับฝ่ายนโยบายและแผนของสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน จัดเรียงลำดับความสำคัญ กำหนดแผนงานเป็นแผน ๓ ปี หรือแผน ๕ ปี แล้วนำข้อมูลเสนอคณะอนุกรรมการ

๓. ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานศาลยุติธรรมมีแผนงานในการจัดตั้งศาลแขวงในกรุงเทพมหานคร เพื่อรองรับการพัฒนาของประเทศ ทั้งทางด้านการท่องเที่ยว การค้าขาย และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการดำเนินการดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่น่าจะต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น จึงไม่ได้รับผลกระทบจากการเปิดศาลดังกล่าว แต่การเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมในพ.ศ. ๒๕๕๗ ที่มีได้จัดตั้งในกรุงเทพมหานครอาจมีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เนื่องจากแผนงานโครงการของส่วนราชการต่างๆ ได้ล่วงเลยระยะเวลาการขอรับการจัดสรรงบประมาณมาแล้ว ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ จะได้นำเหตุผลและความจำเป็นเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อรับความช่วยเหลือในการสนับสนุนจากงบกลาง

๔. สภาพนายความมีบทบาทภารกิจในการให้บริการประชาชน จำเป็นต้องมีสำนักงานในการติดต่อประสานงานกับประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน ๑๐๘ แห่ง และต้องจ่ายค่าเช่า ๕,๐๐๐ บาท/แห่ง สภาพนายความจึงได้รับผลกระทบด้านการขาดแคลนสถานที่และงบประมาณที่ไม่เพียงพอจากการจัดตั้งศาล อย่างไรก็ตามสภาพนายความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ แต่เนื่องจากสภาพนายความเป็นหน่วยงานของรัฐแตกต่างกับนายความที่เป็นเอกชน รัฐจึงควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

มติที่ประชุม

๑. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ ประสานงานกับสำนักงานศาลยุติธรรมเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศาลยุติธรรม เพื่อกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงานร่วมกัน

๒. ให้ทุกหน่วยงานรวบรวมประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อส่งข้อมูลให้ฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมและกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

/ระเบียบ ...

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ

ประธานได้ขอความร่วมมือให้หน่วยงานที่แต่งตั้งผู้แทนถาวรมาเข้าร่วมประชุม เพื่อให้การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดแผนงานและระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งจะอยู่ภายใต้การกำกับหรือการติดตามงานโดยคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๓๐ น.

(นางสาววิรัตฐภรณ์ อนุหนายนน์)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
ผู้จัตรายงานการประชุม

(นางสวานันท์ศรัณี เทพตลไชย)
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัตรายงานการประชุม

(นายวัลลภ นาคบัว)
รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
อนุกรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม